

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +11...+13, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +14...+16, уначы — +10...+12, на працягу сутак — без ападкаў; у Гродне ўдзень — +11...+13, на працягу сутак — без ападкаў; у Віцебску ўдзень — +7...+9, уначы — +10...+12, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +10...+12, уначы — +9...+11, на працягу сутак — без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +9...+11, уначы — +11...+13, на працягу сутак — дождж.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Першы блок Ігналінскай АЭС будзе зачынены

Улады Літвы не збіраюцца працягваць тэрмін эксплуатацыі першага энергаблока Ігналінскай АЭС. Пра гэта паведаміла прэс-служба літоўскага прэзідэнта Валдаса Адамкуса.

3 просьбай не спыняць вытворчасць электраэнергіі на першым блоку Ігналінскай АЭС да ўводу ў эксплуатацыю ў Калінінградзе новай цэплавой электрастанцыі да літоўскіх уладаў звярнуліся некалькіх месяцаў таму кіраўнікі беларускага канцэрна «Белэнерга» РАТ «ЕЭС Расіі», а таксама кампаній «Eesti Energia» (Эстонія) і «Latvenergo» (Латвія). На думку кіраўнікоў гэтых энергакампаній, закрыццё блока Ігналінскай АЭС да ўводу ў эксплуатацыю новай ЦЭС можа парушыць стабільнасць працы энергасістэмы суседніх дзяржаў.

У паведамленні прэс-службы літоўскага прэзідэнта падкрэслівана, што Літва абавязана прытрымлівацца ўзятых на сябе пры падпісанні дагавора аб уступленні Літвы ў Еўрасаюз абавязанняў аб закрыцці першага энергаблока Ігналінскай АЭС да 1 студзеня 2005 года.

Генадзь ШАРЫПКІН.

Сёння ў Курапатах адкрываюць памяtnыя знакі ахвярам сталінізму

Сёння ў 11.00 ва ўрочышчы Курапаты (Мінскі раён) адбудзецца адкрыццё мемарыяльных знакаў ахвярам палітычных рэпрэсій 30—40-х гадоў XX стагоддзя.

Як паведаміў член міжнароднага гісторыка-асветнага дабрачыннага праваабарончага таварыства «Мемарыял», вядомы беларускі даследчык тэмы сталінскіх рэпрэсій, кандыдат гістарычных навук Ігар Кузнячоў, з 1991 года ў Расіі і ўшэрагу краіны СНД штогод на дзяржаўным узроўні 30 кастрычніка адзначаецца Дзень памяці ахвяр палітычных рэпрэсій у памяць падзеі 1974 года, калі ў марлоўскіх лагерах палітзняволеных аб'явілі галадоўку. «Аднак у Беларусі гэты дзень адзначаюць неафіцыйна», — запэўніў вучоны.

Марат ГАРАВЫ.

Мука ты мая дарагая!

На 9,5 працента выраслі ў Беларусі цэны на харчовыя тавары за 9 месяцаў 2004 года.

Лізірамі па падаражэнні сталі пішаніца мук (на 31,7 працента), макаронныя вырабы (на 26,6), мяса і птушка (на 18,5). Затым ідуць безалкагольныя напоі (16,3), кандытарскія вырабы (14,3), малако і малочныя прадукты (14,1), каўбасныя вырабы (13,4), хлеб і хлебобулочныя вырабы (12,4), рыба, крупа і бабовыя (на 11,3). Кошт алкагольных напояў павялічыўся на 9,7 працента.

Цэны на нехарчовыя тавары ўзраслі на 5,8 працента. Найбольш значна падаражэлі друкарскія выданні, вядзючы і матэрыялы (на 12,8 працента), бензін (на 11,5), ювелірныя вырабы (на 11), будматэрыялы (на 10,9).

Тарыфы на паслугі павялічыліся за студзеня-верасень на 10,9 працента, у тым ліку жыллёва-камунальныя — на 11,5, бытавыя — на 12,6, дзіцячых дашкольных устаноў — на 15, парадкова-пасажырскага транспарту — на 15,9, арганізацый культуры — на 19,9 (з іх паслугі кінатэатраў і відэасалонаў — на 24,2).

Дзмітрый УЛАСАЎ.

АНОНС

Станіслаў ШУШКЕВІЧ

МОЙ ЛЁС

Станіслаў Шушкевіч...

Чалавек, які пры жыцці ўвайшоў у гісторыю.
Чалавек, пра якога можна чуць самыя розныя
выказванні.

Чалавек, які інтэлігентна слухае ўсіх,
але дзейнічае так, як падказвае яго сумленне.

Адным словам — чалавек, якому ёсць што сказаць.
Значная частка артыкулаў, якія «Народная воля»
з сённяшняга нумара прапануе сваім чытачам,
была агулана ў эфіры Радыё Свабода. Некаторыя
ён дапісаў спецыяльна для нашай газеты.

(Чытайце «Мой лёс» Станіслава Шушкевіча
на 3—4 стар.)

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Мариничу стало плохо от известия, что он еще месяц будет сидеть в СИЗО КГБ

«Как известно, Михаил Маринич уже больше пяти месяцев находится в следственном изоляторе КГБ», — говорит адвокат политика Вера Стремковская. — Все следственные действия по предъявленному ему обвинению выполнены, допрошено более 40 свидетелей, проведено 8 экспертиз. Следственные действия с самим Михаилом Афанасьевичем не проводятся. Поэтому ставится вопрос об изменении ему меры пресечения и прекращении уголовного преследования. Очередное решение по этому вопросу должно было быть принято 20 октября. До шести часов вечера мы вместе с другим адвокатом дежурили в КГБ в ожидании решения. Однако информации никакой не было. Оно появилось лишь около 11 часов вечера. Начальник следственной группы объявил, что срок следствия и срок содержания Маринича в СИЗО продлен еще на месяц.

Более того, по словам начальницы следственной группы, не имеется и постановлений о возбуждении уголовного дела. А продлевать срок содержания под стражей и расследование по уголовному делу, не имея возбужденного дела, невозможно. К тому же не в компетенции Министрства юстиции признавать Министрство признавать Маринича легитимным или не легитимным председателем организации «Деловая инициатива». Для этого у нас существуют суды. Как можно делать выводы без решения суда, должен был Маринич слышать печать или нет? Все это наводит на мысль, что повод, по которому Маринича оставили в

СИЗО еще на месяц, был найден буквально в последний момент. Михаилу Мариничу 64 года. Состояние его здоровья вызывает серьезные опасения. У меня есть заключение медиков от 20 октября, где написано, что у него обострился ряд серьезных заболеваний и что он нуждается в лечении в условиях стационара. Однако при этом, правда, сделан вывод, что Маринич может содержаться в условиях СИЗО.

А условия в СИЗО, по словам адвоката, просто ужасные. В маленькой камере, размером около пяти квадратных метров, вместе с Мариничем сидят еще трое. Все они курят. Вентиляция в камере нет — только маленькое окно.

«Он все время находится в ламе, а у него ведь большое сердце», — говорит Вера Валентиновна. — В камере постоянно горит свет. И днем, и ночью. Солнечный свет, это очень непростые условия для человека с подорванным здоровьем».

Когда Мариничу объявили о продлении срока содержания, еще на месяц, ему стало плохо. «Всю ночь в следственном изоляторе дежурил врач», — говорит Стремковская. — У Михаила Афанасьевича резко повысилось давление, болела голова. Да и сейчас он выглядит не самым лучшим образом».

Вера Стремковская уже объявляла действия следствия в прокуратуру.

На недавней встрече с журналистами председатель КГБ

Беларуси Леонид Ерин заявил, что задержание Маринича не связано с политикой.

«Следствие располагает данными о том, что Маринич присоединил себе значительные материальные средства», — сказал Ерин. — Не согласовывая, не обосновав этих обвинения со своими коллегами. И его компания, его ассоциация, они эти признают сегодня. И Маринич будет нести уголовную ответственность не за политическую деятельность, а за уголовную».

Какая-то абракадабра. Шеф КГБ публично заявил, что «Маринич будет нести уголовную ответственность не за политическую деятельность, а за уголовную». Продолжают же ему срок содержания в СИЗО из-за какой-то печатной общественной организации. Неужели это уровень Комитета государственной безопасности?

В Интернете со ссылкой на Ерина также появились сообщения о том, что в ближайшее время на белорусском телевидении появится фильм про Михаила Маринича. Снимает его неизвестный режиссер Юрий Азаренок, он же начальник пресс-службы прокуратуры.

«Народная воля» обратилась к комментарию к режиссеру. «Я слышал о том, что КГБ предоставит мне материалы для фильма. Но в настоящее время ничего про Маринича не снимаю», — сказал Азаренок.

Марина КОКТЫШ.

СПЕЦЫАЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Галоўны рэдактар «Местной газеты» Андрэй Шантаровіч ужо дзес'яты дзень трымае галадоўку

Улюбый момант да яго гатовыя далучыцца астатнія супрацоўнікі рэдакцыі

Як усё пачыналася

5 красавіка 2004 года Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь вынесла пісьмовае папярэджанне заснавальніку ваўкавыскай «Местной газеты». Як запэўніваў у папярэджанні, рэдакцыя парушала артыкул 11 Закона аб друку, а таксама пастанову Савета міністраў «Аб памежах і парадку збірання рэгістрацыйнага збору за рэгістрацыю сродкаў масавай інфармацыі ў Рэспубліцы Беларусь». Маючы адпаведнаму артыкулу не было свабодна паведамлена пра змяненне тэрыторыі распаўсюджвання газеты з рэспубліканскай на рэгіянальную. «Артыкул 10 Закона аб друку прадугледжвае меркаваную тэрыторыю распаўсюджвання ў выданных даных газет так і пазначана: тэрыторыя распаўсюджвання — уся Беларусь», — гаворыць Шантаровіч. Так што, на думку рэдактара, ніякіх парушэнняў закону няма.

14 кастрычніка Андрэй Шантаровіч атрымаў новае папярэджанне за пашлім міністра інфармацыі Уладзіміра Русакевіча. У дакуменце, у прыватнасці, гаворылася, што рэдактар не зрабіў ніякіх захадаў па ліквідацыі парушэння, з нагоды якога было вынесена першае папярэджанне. Да таго ж кампанія працягвала да гэтых наступных прэтэнзій: парушэнне ар. 32 Закона аб друку, маючы ў адной з публікацый былі змешчаны несапраўдныя звесткі, а таксама парушэнне ар. 30 і ар. 26 Закона аб друку публікацыя рэкламы аб'ектаў дзейнасці, якія патрабуюць спецыяльнага дазволу і непатрабаванне ў выданных даных газеты поўнага адраса друкара.

У той жа дзень, 14 кастрычніка, з Міністэрства інфармацыі даслаў загад аб прыпыненні выхаду газеты на месяц. Гэта фармальныя нагоды. Калі капітуль глыбей, то вымагавыя ішчыя карціны.

Расплата за смеласць?

Стаміўшыся ад гульні ў адны вароты, Андрэй Шантаровіч аб'явіў галадоўку. «Местная газета» даволі актыўна асвятляе палітычныя перыпенды рэфэрэндуму ў выбараў. Сярод кандыдатаў аб Ваўкавыска на парламенцкіх крэслах прэтэндаваў вядомы мастовы інжынер, уладальнік прыватных таксі Мікола Аўтуховіч. Гол таму Аўтуховіч праславіўся на ўсю Беларусь тым, што разам са сваёй падпіскай трымаў галадоўку ў абарону свайго бізнесу. Нагадаем чытачам, што «Месцесцы», якія належалі падпріемліўцы, былі артыштвыя, на іх гаспадары наведваліся вядомыя трышкі, а таксама і іншыя. У рэшце рэшт уладальнік таксі перамоў і сітуацыя вырашылася на яго карысць.

«На старонках газеты мы давалі трыбуны ўсім кандыдатам, а

незадаволены, і ад улады, — падкрэслівае Шантаровіч, — але сімпатый большасці аўдыторыі і нашыя апытанні сведчылі, што відэаочны лёду ў гэтай гонцы — Аўтуховіч. Гэта не наша асабістая меркаванне, а думка чытацтва, пра што мы і пісалі. Але нягледзячы на гэта, нас пачалі абвінавочваць у прадаўжэнні».

Да таго ж ужо трыці год мясцовыя ўлады не даюць дазволу на размяшчэнне рэкламы ў Ваўкавыску. Юрыдычны адрас газеты — Сморгонь. «Нямае тлумачэнняў з нагоды таго, чаму я не магу зарэгістраваць рэдакцыю тут, мне не даюць. Маючы проста нештатнае», — распаўвадае рэдактар.

Нямалася ўлад зразумела, таму многія адмысловыя спецыялісты адмаўляюць разважэнні сітуацыі. Шантаровіч вельмі пільна адсочваў перадавыбарную кампанію, фіксаваў усе відэаочныя парушэнні заканадаўства.

У рэшце рэшт з відэакамерай прыехаў у выбарчую камісію і сказаў: кампанія працягвала на ўмовах шматлікіх парушэнняў, і тое, што вы ўсё гэта бачыце і нічога не робіце, — злачыства. Я, як грамадзянін, павінен засцерагчы вас ад саўдзелу ў гэтых злачыствах! Шантаровіч пасмяяўся...

Калі я пачаў галадоўку, на выхадзе тры патрабаванні: каб раздзелілі мае матэрыялы пра выбары, мы правараўніжні, якія я зніў у відэазапісу. Другое: каб выкамаі пасля трохгадовай перапынкі даў мне нарыце дазвау на размяшчэнне рэкламы ў Ваўкавыску. Трэцяе: каб міністэрства адміністрацыі свай завад.

Першае патрабаванне, можна сказаць, выканана. Літаральна ў пятніцу да мяне прыехалі памочнік пракурора Іванавіч. Узяў у мяне тлумачэнні, якіх менавіта парушэнняў я бачыў, калі гэта было, і ўзяў дыск з відэазапісам пра гэтыя парушэнні. У аўтарак ён зноў быў тут і прасіў растлумачыць, чаму я галадаю, дзе я гэта роблю, якія вылучаю патрабаванні, як свабодна адчуваю і гэтак далей. Напрасу ўсё копіі дакументаў пра прыпыненне і папярэджанні з Міністэрства інфармацыі і копіі маіх перапісак з выкамаісам. Як я разумю, пракуратура ўсё ж дасць штуршок гэтым справам».

«Калі трэба, будзем галадаць усе»

У картункі газеты ў Ваўкавыску, дзе трымае галадоўку таму Аўтуховіч, яны пачалі выхад газеты, працуючы дзень. Усе супрацоўнікі на месцы. «Канешне, мы падтрымліваем крок галадоўца рэдактара, яго разнае сапраўды могуць і засудуюць на вывад. Але разам з тым мы сур'ёзна запыталіся на іх дэду, каб яны трышкі заўважвалі, калі Шантаровіч. — У любый момант мы гатовыя далучыцца да Андрэя».

«Я ледзь-ледзь стрымліваю намеры супраціўляцца галадоўцы

Гэты здымак рэдактара «Местной газеты» быў зроблены на восьмы дзень галадоўкі.

Dora photo.bymedia.net

Ледзь-ледзь. Даводзіцца выкарыстоўваць рашчывы захады ў гэтым сэнсе. Сітуацыя накіравана да базмежжя», — кажа рэдактар.

У рэдакцыі ўвесь час не змаўкаюць тэлефоны. Усхваляваны чытачы выказваюць салідарнасць з калектывам, пратэнуюць дапамогу. «У мяне велькі адказнасць перад падпісчыкамі, чытачамі і рэкламадаўцамі. І я, наоверне, не магу растлумачыць ім, чаму газета больш не выходзіць. Нішто з іх, чытачы завад міністэрства, не разумею, з-за чаго так паступілі з газетай. Падпісчыкі кажучы чыноўнікам: краіны выкладу аштрафуюць ці прызначыце да адказнасці рэдактара, але не карайце нас, чытацтва», — тлумачыць сітуацыю галадоўцы.

У аўтарак да Шантаровіча ў першы раз заехаў медык. Настановіў прасілі не адмаўляцца ад ежы...

Што паказалі: у Ваўкавыску ўжо некалькі дзён таму аб'явіў галадоўку назіральнік аднаго з грамадскіх аб'яднанняў, «Старар Аксаміт лічыць, што рэфэрэндум выбары прайшлі пры поўным безаконні, і патрабуе перагляду вынікаў гэтага цынічнага палітэкскада», — распаўвадае тэатрыяныя хыжыры.

Аўтуховіч, Шантаровіч, Аксаміт... Нешта не тое, мабыць, у гэтай краіне, калі азізін за адным пачынаюць галадаць прадпріемліўцы, журналісты, грамадскі дзеячы...

«Я ледзь-ледзь стрымліваю намеры супраціўляцца галадоўцы

Прэса

пад наішкам?

Паводле слоў Шантаровіча, ужо на працягу амаль што трох гадоў на газету ідзе страшны ціск — рэдакцыя алмаўляюць у лізізні, не даюць магчымасці растаўкаваць публікацыі, перадаюць газету, зачыняюць крамы, у якіх яна прадаецца. «Трыці год я не магу ўзгадніць размяшчэнне рэкламы ў Ваўкавыску. Трыці год мяне спрабуюць вышчыць з гэтага горада. Зараз улады зробілі самае страснае: закрылі газету. Былі за 14 тысяч чалавек назвавілі інфармацыю».

Калі мы вялі гутарку ў Міністэрстве інфармацыі, стардар Гурэцкі сказаў адкрытым тэкстам: мы зачыняем нас з-за таго, што на нас прыйшоў вельмі шмат скаргаў з выкамаісам. Так што думаю, што ўсё гэта выйшаваў з выкамаісам улады.

Да таго ж чыноўнікі наоўні мяне напісалі паказаны іст... На іна каго і ў чым казіце, не скажыце... — сума жартае каляе.

Мясцовыя ўлады кантактаў з прэсай пазбягаюць. То іны заняты на семінарах, то на выкамаісам паводзіцца пасаджэннях... Некалькі гадзін мы, журналісты незалежных СМІ, беспаспяхова «гулялі» па ваўкавыскім выкамаісам з надзеяй атрымаць афіцыйныя каментар, але дзіўным чынам у гэтыя дні мясцы нікога не было: чыноўнікі «былі на выездзе», «у алпаўчыні» і г.д.

«Вы ведаеце пра сітуацыю з «Местной газетой»? — пытаюцца ў моладзі, што праходзіць каля

рэдакцыі. «Ведаю. Вельмі шкада, — ківаюць праходзячы на дзверы, дзе вісяць фотаздымак і зварот галоўнага рэдактара. — Газета не ўнісваецца ў ідэалагічны фармат», улады ведаюць, што ім за іх дзеянні нічога не будзе. Восі і паводзіць сабе так разбіраючы».

«Гэта першы выпадак, калі, адстойваючы прафесійныя журналісцкія правы, галоўны рэдактар вымушаны аб'явіць галадоўку», — кажа намеснік старшын ІА «Беларускае асацыяванае журналіства» Таццяна МЕЛЬНІЧУК. — Прыкра, што чалавек з вышэйшай адукацыяй, чалавек душоўна і інтэлектуальна багаты павінен ісці на краіны завад, таму што ўсе іныя спосабы ўжо вычарпаны».

Па чалавекі мяне спрабуюць наоўні на арганізм. Што ж гэта такое абвінавачванне, чаму ўлада вымушае нас так рызыкаваць жыццём, здароўем, будучыняй сваіх дзяцей, сваім лёсам?».

Здаецца, пазіцыя афіцыйных журналісцкіх саюзаў. У «радыцы» «Нам час» не было ніводнага паведамлення пра тое, што абвінавачвае вакал «Местной газеты», у Саюзе журналістаў я не знайшла не тое што спачування і салідарнасці, а проста разумення сітуацыі. Гэтае ўражэнне, што нас, журналістаў, падвалялі, як выказваў адыёны Аляксандр Рыбаровіч, на «жэстны» і «чыскосны» і г.д.

«Вы ведаеце пра сітуацыю з «Местной газетой»? — пытаюцца ў моладзі, што праходзіць каля

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

Ваўкавыск — Мінск.

СВАБОДА СЛОВА

ПРЭСІнг

У Беларусі працягваюцца наступствы на недзяржаўныя выданні

Днямі цэнтральныя мінскія кнігарні аб'яднаныя «Белкіта» адмовіліся прадаваць беларускамоўны часопіс «Асче». З продажу знілі ўсе папярэднія нумары часопіса. На думку галоўнага рэдактара выдання Валерыя Булгакава, «лёгкае рэпрэсіі» пачаліся пасля таго, як выйшаў аўтоўны выпуск «Асче», прымеркаваны да 10-годдзя кіравання Лукашэнкі.

«У Мінску, між іншым, прадаецца больш пазовы наклада, — гаворыць Валерка Булгакаў, — Беларускаямоўнае літаратурнае дакументазнае выданне «Асче» кнігарні, прыватнікі адмаўляюцца, бо лічыць гэта камерцыйна нецэлавесна. А дзяржаўныя кнігарні падпарадкоўваюцца «Белкіце», якая, у сваю чаргу, з'яўляецца структурным падраздзяленнем Міністэрства інфармацыі. Атрымліваюцца нейкае замкнутое кола».

Калі гэты махавік заграў, то мы можам увогуле спыніць выданне, бо не будзе магчымасці рабіць часопіс».

Летась нас выкінулі з «Акадэмічнай» і пачаўшы гэты тым, што быў «Асче» кепска прадавацца».

Дарэчы, «Асче» існуе на масмедынай прасторы Беларусі больш за 5 гадоў. Праект гэты, безумоўна, прарэзаны, смецці, ішчыкі. Карты ў гэтым асцяжыліся, амаль беззапэчаным і ў наступным і ў ідэалагічным сэнсе. Самі выдучыцы ахарактарызаваў «Асче» як першы часопіс XXI стагоддзя».

У выдання свая аўдыторыя чытацтва. У асноўным гэта людзі ва ўзросце 25—40 гадоў, якія дадучаюцца да таго кола грамадства, якое прынята называць інтэлектуальнай элітай.

Амаль кожны нумар часопіса мае канкрэтную тэму. І часцей за ўсё фармаваныя гэта тэмы палітычныя, перадаючы выпуск «Асче» быў ішчам ападытчыны, прысвечаны Польшчы. Ён склаўся з эсэ і твораў мастацкай літаратуры. Але яго таксама знілі з продажу».

Калі нас пазбяжалі магчымасці чытаць «Асче» мы страцілі не чарговую друкаўніку, аб якую можна «пачаць вочы». Знікне крыніца артыштвыя, не падоўных на агульнапрынятыя, поглядаў на свет, асобу, генерала духоўных і душэўных руху... Але Валерка Булгакаў не губляе аптымізму».

«Галадоўка, што вытупас часопіса не забаронены. І ў Мінску ён на рэйсавым прадавацца ў кіёсках «Белсаюздруку», — кажа ён.

Марыя ЭЙСМАНТ.

Прыносим

извинения

Андрею

Суздальцеву

и читателям

К сожалению, во вчерашнем номере «Народной воли» по вине редакционных служб неправильно указано имя автора статьи «Похороненный референдум». Известно, что кандидата исторических наук, эксперта аналитического проекта «Наше мнение» Суздальцев зовут АНДРЕЙ.

Редакция газеты «Народная воля».

ПРИНЦИПАЛЬНЫЙ ВОПРОС

Прокурор ослеп?

Уважаемая редакция!

Мы понимаем, что в нашей стране отстоять свои права, отстоять правду не так просто. Но и молчать нельзя. Считаем своим долгом через газету донести до широкой общественности то, как в Жодино прокуратура формально подходит к рассмотрению жалоб, связанных с грубейшими нарушениями законодательства во время недавних выборов в Палату представителей и референдум. Вот ответ прокурора города, советника юстиции В.Литвиненко:

Рожать или не рожать?

Дети в семье должны быть. И лучше, когда их много. Но в наше время многие женщины останавливаются на одном ребенке и больше рожать не хотят. Чтобы отказать на вторую беременность, необходимо не только желание, но и возможности. Их, как правило, всегда не хватает...

Во-первых, женщина знает, что ее ждет при родах. Воспоминания о родовых муках и боли не сразу стираются из памяти.

Во-вторых, автоматически на женщину кладется двойная нагрузка ухода за детьми: старший ребенок тоже требует к себе внимания, дети болеют, с маленьким обязательно каждый день надо бывать на воздухе, еще надо готовить на всю семью и следить за квартирой. Хорошо, если муж внимательный и заботливый или есть помощь от мамы или свекрови, а если нет? Женщина будет разрываться между всеми делами и заботами, забывая о себе.

В третьих, бюджет семьи значительно уменьшится. Ежемесячное пособие на ребенка маленькое, сейчас это 80 тысяч, а у неработающих женщин и студентов вообще смехотворное — около 40 тысяч. Да и не понятно, почему вообще существует эта разница в пособиях, ведь малыши одинаково нужны те же памперсы, те же соски. В любом случае приходится в чем-то себе отказывать и экономить. Ведь главное — это питание для ребенка. Как известно, соки и фруктовые пюре стоят сегодня совсем не дешево.

Питание же белорусского производства (относительно недорого) производится только с сахаром, что многим детям, склонным к аллергии (а таких сейчас очень много) не подходит, ведь в питании деток до года не должно быть ни соли, ни сахара. Вот и приходится раскошеливаться на импортные пюре и соки.

Отдельный вопрос про лекарства для детей до 3-х лет. Бесплатные они практически только на бумаге. Выписываются те, которыми лечили и 20 лет назад, которые есть в специальном перечне. Лекарства современные, с минимальными побочными эффектами, мамы покупают за свои деньги.

Когда малышу исполняется 6-8 месяцев, ему необходимо творчество и кефир. Вам повезло, если в вашем городе есть детская молочная кухня, работающая более 25 лет и теперь ее закрыли. Официальная версия — нерентабельность, убыточность предприятия. Хотя применительно к маленьким детям разве можно так ставить вопрос? Сначала все сыр-бор разгорелся из-за стерилизатора, который выработал свой ресурс. Власти города и медицинские чиновники не могут найти своей 5 миллионов рублей на новый стерилизатор, а ведь в масштабах города это совсем небольшая сумма. На молочной кухне получали детское питание бесплатно малообеспеченные семьи; так где же забота государства о молодом поколении? Безудержные люди в высоких кабинетах равнодушно к мольбам и просьбам родителей.

И еще одна ремарка. На мой взгляд, бедность и невозможность мужчин зарабатывать на нормальную жизнь — основные причины, по которым спиваются многие белорусские мужчины. Все связано на денежном вопросе, на отсутствии перспектив. Мужики сникают, ломаются, хмельное болото засасывает, и им уже не до жен и детей.

После всего вышесказанного можно вопрос о том, почему рожать женщины в Беларуси, от- дается сам собой. Конечно, не все так плохо.

В нашем городском роддоме мамы лежат вместе с детками. Совместное пребывание новорожденного малыша с мамой, рождением для него человеком, его мамой, невозможно переоценить. Так и должно быть.

При детской поликлинике есть Школа материнства, где учат уходу на новорожденных и убеждают молодых мам в том, что надо кормить деток исключительно грудью. Раньше ничего этого не было. Низкий поклон врачам, акушеркам, медсестрам Оршанского роддома, женской консультации № 1, детской поликлиники за их такой нужный людям благородный труд. Хочется, чтобы за свою работу люди в белых халатах получали достойную зарплату, чтобы при встречах со своими пациентами они только улыбались.

А еще хочется, чтобы детки были здоровы, чтобы каждый день ели фрукты и пили соки; чтобы у мам хватало денег не только на еду, но и на развивающие игрушки; чтобы рядом всегда был сильный, добрый и презвальный папа; и чтобы, наконец, не закрывались детские молочные кухни, а женщины рожали и все было бы счастливым.

Татьяна БАРКОВСКАЯ, мама двоих детей, Орша.

P.S. Прошу считать мое письмо официальным обращением родителей трудных детей в органы Министерства здравоохранения с просьбой помочь в решении вопроса по дальнейшей работе детской молочной кухни. Поименная у местных органов власти мы не нашла.

Суд

Асуджаны былыя славікі

У Віцебскім абласным судзе завяршыўся незвычайны працэс. На лаве пасудных сядзелі былыя начальнікі...

Палацкага міграцыйнага аддзела Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргея Васека і яго намесніка Уладзіміра Лузіна.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Кардыёлагі ўздыхнуць з палёгкай

У Гомелі плануецца стварыць сумеснае прадпрыемства па вытворчасці кардыёстэмулятараў і іншых медыцынскіх абсталяванняў. Ідэя падымаецца падпісаннем тэхнічнага пратакола аб намере паміж універсітэтам, беларуска-расійскім прадпрыемствам "Карал", прадпрыемствам "Электронік" і карпарацыяй Ras- tronop Corporation (Чыкага, ЗША) аб стварэнні сумеснага аб'яднання па вытворчасці кардыёстэмулятараў і іншых медыцынскіх тэхнікі на базе ТЭА "Карал".

Амерыканская карпарацыя бярэ на сябе абавязкі па тэхналогіі выпуску кардыёстэмулятараў, паставіць дэталі і запчастак, дапаможа ў стварэнні і ўважлівым прадукцыі. Каментарыі інфармацыю аб магчымым акрышці вытворчасці кардыёстэмулятараў, галоўны ўрач Гомельскага кардыялагічнага дыспансера Ганна Лалашова заявіла, што, "калі ў Гомелі ўдасца стварыць вытворчасць на высокім якасцым узроўні і па больш даступнай цэне, усе кардыёлагі Беларусі ўздыхнуць з палёгкай, бо недарэзвава здарыцца перабор з паставімі гэтага абсталявання".

Алена ПАСКАННАЯ.

4—7 лістапада ў Латвію пройдзе Дні беларускай эканомікі

У рамках мерапрыемства ў Міжнародным выставачным комплексе ў Рызе будуць арганізаваны Нацыянальная выстава і канферэнцыя "Беларусь-ЭКСПА". У склад арганізацыі па правядзенні выставы і канферэнцыі, які ўзначальвае віцэ-прэм'ер Беларусі Андрэй Кабыкоў, увайшлі прадстаўнікі міністэрства замежных спраў, гандлю, Міністэрства эканомікі, іншых органаў дзяржаўнага апарату, а таксама ЗАТ "Тэхніка і камунікацыі". На выставе "Беларусь-ЭКСПА-2004" будзе прадманастравана прадукцыя больш чым 110 беларускіх прадпрыемстваў і арганізацый, а таксама іх латвійскіх партнёраў.

Ірына САЗАНОВІЧ.

Не губляюць сілу званы Сафіі

У наступную нядзелю, 31 кастрычніка, у Сафійскіх саборах Палацкага пачнецца IX Міжнародны фестываль артыянальнай музыкі "Званы Сафіі". Першым на гэтым традыцыйным і прэстыжным свайе высокай музыцы выступіць латвійскі артыст Аляксандр Ісакю.

Запамінальным абласце стаць сольным канцэрт ужо добра знамага ў Палацкага германскага арганіста Майяша Якаба, які выступіць у саборах 14 лістапада. А праз тыдзень перад пачаткам будзе граць іх зямлячка, салістка канцэртнай залы "Сафійскі сабор" Ксенія Пагарэлая ў супольнасці са спявамі беларускімі артыстамі Вахітам Хызыравым (татар) і Уладзімірам Самойлавым (ады).

Заключны фестываль у апошнюю нядзелю лістапада выступленнем вымага арганіста з Украіны Уладзіміра Кабучы. Усе канцэрты дзяля зручнасці публікі, пачынаючыся з 15-й гадзіны і праводзіцца ў выхадныя дні, каб аматары класічнай музыкі з розных куткоў Беларусі маглі бяз праблем прыехаць у Палацкі і тым жа жаданнем прыехаць у Гомель.

Паводле слоў арганізатара Палацкага гісторыка-культурнага запаведніка Лілія Емельянава значнае, што білеты коштам 5 тысяч рублёў даступныя кожнаму, хто жадае свята для душы.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Працэс пяці гадоў Мінска патоны не будуць пагражаць?

Мінскі гарадзкі суд завяршыў працэс па справе пагражанняў жыццю ў Мінску, якая ставіцца з мэтай у найбольшай пільгі галоўнаму праблеме магнацкага падпалення гарада ліўнямі вылівай інтэнсіўнасці. Пра гэта паведамаў генеральны дырэктар унітарнага прадпрыемства "Гарадмаўшар Мінгарвыканкома" Леанід Стукальскі.

Паводле слоў арганізатара Палацкага гісторыка-культурнага запаведніка Лілія Емельянава значнае, што білеты коштам 5 тысяч рублёў даступныя кожнаму, хто жадае свята для душы.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Вось дык «Мундус»!

Выпускнікі беларускіх ВНУ займелі магчымасць атрымаць адукацыю ў еўрапейскіх універсітэтах, беручы ўдзел у праграме Еўрапейскага саюза "Эразмус Мундус".

Як паведамілі ў прэс-службе прадстаўніцтва Еўракамсіі ў Беларусі, у рамках абвешчанага сетка адукацыйнай праграмы "Эразмус Мундус" адобраны першыя практычныя вучобы на атрыманне ступені магістра ў еўрапейскіх універсітэтах. Для ўдзелу ў іх разам са студэнтамі з іншых краін іццяг запісаныя і беларускія студэнты, якія атрымалі першы дыплом аб вышэйшай адукацыі. Выпускнікі, якія ўжо маюць ступень магістра, таксама могуць браць удзел у некаторых праграмах, калі гэта дапусціць іх правілы.

Праграмы ахопліваюць 19 дысцыплін, уключаючы спрод масавай інфармацыі, права, эканоміку, вышэйшую адукацыю, інфармацыю, кіраванне воднымі рэсурсамі, матэрыялазнаўства, машынабудаванне і іншыя. З поўным спісам праграм і іх апісаннем можна азнаёміцца па наступным вэб-адрасе: http://www.euroopa.eu.int/comm/education/programmes/mundus/projects_en.html.

Марына РАХЛЕЙ.

Лавіня АРЭШКА.

Суд

Асуджаны былыя славікі

У Віцебскім абласным судзе завяршыўся незвычайны працэс. На лаве пасудных сядзелі былыя начальнікі...

Палацкага міграцыйнага аддзела Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргея Васека і яго намесніка Уладзіміра Лузіна.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Огонь, вода и «золотые» трубы...

О том, что экономика должна быть экономной, знают все. Однако на практике нередко возникает ситуация, когда из-за непрофессиональных решений чиновников происходит не только разбазаривание бюджетных средств, но и обострение экологических проблем.

Весной текущего года был объявлен тендер на поставку напорных труб и запорно-регулирующей арматуры для перекладки канализационного коллектора КНС-2 до очистных сооружений РУП ПО "Полимир" в Новополоцке. Замена труб была вызвана длительным периодом эксплуатации, в результате чего напорные водоводы частично оказались в неудовлетворительном состоянии.

На заседании тендерной комиссии Новополоцкого городского исполнительного комитета 9 апреля 2004 года окончательно вердикт вынесено не было и лишь спустя два дня дней претендентов (всего их было восемь) поставили в известность, что предпочтение отдается фирме, поставляющей стеклопластиковые трубы российской про- водства. Возможно, никто и не обратил бы внимания на то, что тендер прошел с некоторыми нарушениями "Положения о порядке осуществления закупок товаров, работ и услуг на тендерной основе", если бы решение комиссии не оказалось несколько неожиданным. Дело в том, что выигравшее торги общество с ограниченной ответственностью предоставило предложение, гораздо менее предпочтительное с точки зрения экономики бюджетных средств и качества поставляемого материала, к тому же, по мнению ценового фактора, не были приняты в расчет такие важные показатели, как долговечность и экологичность изделий. Поэтому поспешно принятое решение и пошло под "огонь" со стороны специалистов в данной отрасли, а также остальных участников тендера, претензии которых были вносятся справедливыми.

Реакция устроителей тендера? Новополоцкий горисполком и коммунальное унитарное предприятие ЖХХ Новополоцка противоречивое предложение пересмотреть решение тендерной комиссии. По данному факту состоялось судебное разбирательство, но окончательное решение суд вынес не сразу — было назначено два дополнительных слушания. В итоге решение было вынесено в пользу исполкома по той лишь причине, что трубы были уже закуплены (!!).

Разобраться в сложившейся ситуации действительно непросто. Тем более, что и мнения специалистов в данном вопросе расходятся. Главная точка преткновения — это материал для изготовления труб. Дело в том, что проектная организация данного объекта — РУП "Институт Беокоммунпроект" — заложила в проект строительства новых водоводов трубы из поливинилхлорида (ПВХ). Естественно, что применение выбранных в результате тендера стеклопластиковых труб потребует проведения обязательной экспертизы и корректировки проекта. Однако и решение "Беокоммунпроекта" об использовании при строительстве новых водоводов в Новополоцке труб из ПВХ, по мнению, например, специалистов технического комитета РУП "Стройтехнорм" Министерства архитектуры и строительства РБ, было вынесено без технико-экономического обоснования. В свою очередь, специалистом водопроводно-канализационного хозяйства Павлом Землянином, имеющим стаж работы в этой отрасли более четырех десятков лет, была изучена проектно-сметная документация по объекту и подано предложение подрядчику (ОАО "Спецмонтажстрой-181") по изменению проектного решения и технологии строительства монтажных работ. Суть нового проекта сводится к применению в напорных водоводах очистных сооружений РУП "Полимир" сварных труб из полиэтилена низкого давления (ПНД). По данному предложению были получены положительные отзывы специалистов ГНУ "Института механики металлополимерных систем НАНБ", Главэкспертизы "БелНИИП" градостроительства", РУП "Стройтехнорм", Витебского областного канала и горводоканала, а также ряда других организаций. При применении полиэтиленовых труб просчитанный экономический эффект мог бы составить около 1,5 миллиарда рублей, да и с точки зрения экологии они абсолютно безвредны, ввиду чего активно применяются во всем мире, вытесняя деструктивные стальные и чугунные трубы.

Однако руководство Новополоцкого горисполкома и КУП ЖХХ Новополоцка придерживаются другого мнения, твердо считая, что применение труб ПНД со временем приведет к уменьшению пропускной способности, потребует полной корректировки проектно-сметной документации, а по причине невозможности проведения контроля качества сварных швов полиэтиленовых труб данный участок трубопровода не будет соответствовать экологической безопасности.

Данная точка зрения поддерживается рядом специалистов КУП "Минскийпроект", РУП "Институт Беокоммунпроект", Минжилкомхоза, которые пытаются "отстоять честь мундира". В общем, ни одна из сторон уступать не собирается.

Между тем строительные монтажные работы на объекте "Напорные водоводы от КНС-2 до очистных сооружений РУП ПО "Полимир" уже ведутся и, по мнению некоторых специалистов, с нарушением строительных норм и правил. Что там делается не так, пусть решают компетентные структуры, но обходить стороной данную проблему нельзя. Хотя бы по причине значимости объекта — любой недочет может привести к проблемам экологического характера, так как повлечет за собой сброс неочищенных стоков в реки Ушачу и Западный Двину.

В претензиях к исполкому "труб из стеклопластика также есть экологическая подоплека — данный вид труб вообще запрещен в западных странах или используется для транспортировки нефти. С точки зрения экологии и влияния на здоровье и жизнедеятельность человека, применение их в системах водоснабжения нежелательно. Не стоит также забывать, что рациональное решение по строительству трубопровода в Новополоцке позволит не только предотвратить возможные неблагоприятные последствия для окружающей среды, но и снизить стоимость основных фондов и, соответственно, себестоимость услуг канализации.

Василий ВОДНИКОВ.

Узаконенное беззаконие?

Вопросники белорусских ВУН займелі магчымасць атрымаць адукацыю ў еўрапейскіх універсітэтах, беручы ўдзел у праграме Еўрапейскага саюза "Эразмус Мундус".

Як паведамілі ў прэс-службе прадстаўніцтва Еўракамсіі ў Беларусі, у рамках абвешчанага сетка адукацыйнай праграмы "Эразмус Мундус" адобраны першыя практычныя вучобы на атрыманне ступені магістра ў еўрапейскіх універсітэтах. Для ўдзелу ў іх разам са студэнтамі з іншых краін іццяг запісаныя і беларускія студэнты, якія атрымалі першы дыплом аб вышэйшай адукацыі. Выпускнікі, якія ўжо маюць ступень магістра, таксама могуць браць удзел у некаторых праграмах, калі гэта дапусціць іх правілы.

Праграмы ахопліваюць 19 дысцыплін, уключаючы спрод масавай інфармацыі, права, эканоміку, вышэйшую адукацыю, інфармацыю, кіраванне воднымі рэсурсамі, матэрыялазнаўства, машынабудаванне і іншыя. З поўным спісам праграм і іх апісаннем можна азнаёміцца па наступным вэб-адрасе: http://www.euroopa.eu.int/comm/education/programmes/mundus/projects_en.html.

Марына РАХЛЕЙ.

Лавіня АРЭШКА.

Суд

Асуджаны былыя славікі

У Віцебскім абласным судзе завяршыўся незвычайны працэс. На лаве пасудных сядзелі былыя начальнікі...

Палацкага міграцыйнага аддзела Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргея Васека і яго намесніка Уладзіміра Лузіна.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

раць гэтых афіцэраў была ўзбуджана абласным УКДБ у канцы 2002 года і адразу ж вышліла велікую вострую рэакцыю з боку абласнога начальства абвінавачванням. Намеснік начальніка Камітэта па арганізацыі адукацыі і карупцыі Сяргей Васека і яго намеснік Уладзімір Лузін.

Суд, які праходзіў у закрытым рэжыме, прызначыў былых кіруючых славікоў у злачынны ўдзельнік, а Уладзіміра Лузіна — яшчэ ў атрамані кабару.

Крымінальная справа суп-

Огонь, вода и «золотые» трубы...

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Взрыв на сибирской шахте

Десять человек погибли в результате взрыва метана на шахте "Листовская" в Кемеровской области. Ранены 23 человека. 10 горняков считаются пропавшими без вести. В момент взрыва в шахте, по уточненным данным, находились 103 горняка.

Это третий крупный инцидент на российских шахтах в этом году. В августе в результате обвала породы на шахте "Северная" возле Воркуты погибли пять человек. Весной 47 горняков погибли при взрыве на шахте "Тайжская" в Кемеровской области.

Грузинские чиновники вернули государству «невиданные богатства»

В Грузии за последние 10 месяцев «высокопоставленные должностные лица, незаконно накопившие невиданные богатства, вернули государству имущество на сумму в 500 миллионов долларов», заявил премьер-министр страны Зураб Жвания на заседании правительства, передает ИТАР-ТАСС.

Премьер уточнил, что деньгами в казну возвращено 100 миллионов долларов, еще в 400 миллионов оценивается перешедшее государству имущество, незаконно приобретенное чиновниками. Крупную сумму уплатил в госбюджет бывший гендиректор компании "Грузинская железная дорога" Акакий Чхидзе. Он был задержан в январе 2004 года за уклонение от уплаты налогов и освобожден в марте после добровольной выплаты 3 миллионов 17 тысяч долларов. Бывший министр связи, транспорта и коммуникаций Мераб Алейшвили, арестованный в январе 2004 года по обвинению в злоупотреблении служебными полномочиями и присвоении госсредств, вышел на свободу в апреле после уплаты 750 тысяч долларов.

Кроме того, в апреле дочь экс-президента Эдуарда Шеварднадзе Манана Шеварднадзе уплатила 15,5 миллиона долларов за освобождение из-под стражи своего супруга Гии Джохтабидзе — владельца крупнейшей компании мобильной связи "Матигион", обвинявшегося в уклонении от уплаты налогов.

Жвания отметил, что в таких условиях стала возможной подготовка налоговой и финансовой амнистии в стране. При этом премьер подчеркнул, что амнистия не коснется лиц, в отношении которых уже возбуждены уголовные дела.

Приказано явиться в Рамаллу

Власти Палестинской автономии призвали всех членов движения ФАТХ, которые находятся за рубежом, приехать в Рамаллу в связи с ситуацией в Лидером организации Ясиром Арафатом, сообщается на сайте газеты Haaretz. Об этом объявил министр информации автономии Аззам Ахмед.

В настоящее время перед зданием штаб-квартиры Арафата в Рамалле, которая называется Мукафа, собралась сотня сторонников палестинского лидера, среди которых много членов ФАТХ, а также жителей города. В Рамаллу уже прибыли многие высокопоставленные представители различных палестинских организаций, однако в здание штаб-квартиры не пускают никого, кроме врачей.

Палестинские власти вызвали в Рамаллу жену Арафата Суху. Она уехала из автономии в 2000 году, сразу же после начала интифады.

Состояние здоровья Ясира Арафата резко ухудшилось в среду вечером, когда он обедал вместе с премьер-министром Ахмедом Курей, бывшим премьером Махмудом Аббасом, а также одним из руководителей автономии Ясиром Раббо. Когда Арафат ел суп, у него внезапно начался приступ рвоты. Палестинского лидера тут же доставили в клинику, которая находится на территории штаб-квартиры. В клинику Арафат потерял сознание на 10 минут.

В настоящее время Палестинской автономией руководит специальный комитет из трех человек, в который вошли Ахмед Курей, Махмуд Аббас, а также спикер палестинского парламента Салим аль-Занун.

«Кассини» прислал фотографии Титана

Космический корабль «Кассини» в среду прислал на Землю фотографии одного из спутников Сатурна — Титана с самого близкого за всю историю расстояния.

Не слишком четкие фото были получены станцией слежения НАСА в Мадриде. Ученые ожидают более четких снимков позднее. Попытки увидеть ледяную поверхность Титана до сих пор заканчивались провалом, поскольку эту луну Сатурна окружает густая оранжевая атмосферная дымка. Однако расстояние, на которое «Кассини» подлетел к Титану, должно хватить, чтобы радар корабля смог «пробить» густой туман этого спутника Сатурна.

«Это очень интересно, так как у Титана очень плотная атмосфера. Будет интересно узнать, что там на поверхности», — сказал руководитель проекта «Кассини» Питер Пун. До конца этого года с борта «Кассини» стартует зонд «Гюйенс», который проникнет в атмосферу Титана. Во время снижения на поверхность зонд будет передавать данные об атмосфере, а опустившись на поверхность, зонд, если не разобьется, займется научной работой.

Браки по принуждению поставят вне закона

Британское Министерство внутренних дел рассматривает вопрос о браках по принуждению. Предполагается принять новый закон, который поставит их вне закона.

Озвучивание правительства вызывает прежде всего многократные случаи подобных браков среди выходцев из южной Азии, в основном из Пакистана, живущих в Британии. Очень часто речь идет о молодых женщинах, которые отказываются вступать в браки, о которых договорились родители. Нередко их принуждают к этому, а в некоторых случаях вывозят с этой целью за границу. За последние четыре года британский Форин офис рассмотрел более тысячи таких случаев, а 200 молодым женщинам, которые были насильно вывезены за границу, была оказана помощь.

Итальянские виноделы заявляют, что этот год был особенно удачным для производства местного вина.

На востоке Китая проходит фестиваль народного искусства, который продлится целый месяц.

Мусульмане всего мира празднуют начало священного месяца Рамадан.

Как уберечься от стресса на работе?

В начале октября в Таллинне прошло обсуждение экспертами Всемирной организации здравоохранения (ВОЗ) проблемы охраны психического здоровья и трудовой деятельности.

Проблема настолько серьезна, что в 2005 г. должна пройти европейская конференция на уровне министров по охране психического здоровья. В ряде стран Европейского региона стресс служит основной причиной выхода на работу. Резко возрос ущерб от выплат пособий по болезни и потери рабочих дней. Результаты исследований показывают, что 50–60% всех потерь рабочего времени в этих странах связаны с последствиями стресса.

— Трудовая деятельность имеет большое значение для психического здоровья. Важнейшей задачей является сведение к минимуму случаев невыхода на работу по болезни. Хорошее руководство и условия труда могут способствовать и улучшению экономических показателей компании, и укреплению здоровья, — говорит директор отдела регионального бюро ВОЗ. — Социальная изоляция лиц, не способных заниматься трудовой деятельностью, достигает значительных пределов, и как известно, способствует стрессу, депрессии и даже самоубийствам.

Стресс «от работы» — очень распространенное явление. Согласно результатам недавнего исследования, ему подвержены 28% из 160 миллионов работающих в ЕС. При этом более половины из них жалуются на высокий темп работы и необходимость выполнять его в сжатые сроки. Стресс «от работы» способствует развитию целого ряда заболеваний: 13% работников в странах ЕС жалуются на головные боли, 17% — на мышечные боли, а 30% — на боли в спине. Отмечаются и другие заболевания, которые даже опасны для жизни.

На совещании экспертов в Таллинне были рассмотрены условия трудовой деятельности в европейских странах, способы

борьбы со стрессом на рабочем месте и меры по укреплению психического здоровья работников. Кроме того, были разработаны рекомендации по профилактике психических расстройств, укреплению психического здоровья и реабилитации лиц с психическими нарушениями. Большинство рекомендаций, опубликованных в научнообразную форму, сводится, впрочем, к пожеланию руководителям не опираться на подчиненных и не злоупотреблять сверхурочными.

В начале октября в Таллинне прошло обсуждение экспертами Всемирной организации здравоохранения (ВОЗ) проблемы охраны психического здоровья и трудовой деятельности.

Проблема настолько серьезна, что в 2005 г. должна пройти европейская конференция на уровне министров по охране психического здоровья. В ряде стран Европейского региона стресс служит основной причиной выхода на работу. Резко возрос ущерб от выплат пособий по болезни и потери рабочих дней. Результаты исследований показывают, что 50–60% всех потерь рабочего времени в этих странах связаны с последствиями стресса.

— Трудовая деятельность имеет большое значение для психического здоровья. Важнейшей задачей является сведение к минимуму случаев невыхода на работу по болезни. Хорошее руководство и условия труда могут способствовать и улучшению экономических показателей компании, и укреплению здоровья, — говорит директор отдела регионального бюро ВОЗ. — Социальная изоляция лиц, не способных заниматься трудовой деятельностью, достигает значительных пределов, и как известно, способствует стрессу, депрессии и даже самоубийствам.

Стресс «от работы» — очень распространенное явление. Согласно результатам недавнего исследования, ему подвержены 28% из 160 миллионов работающих в ЕС. При этом более половины из них жалуются на высокий темп работы и необходимость выполнять его в сжатые сроки. Стресс «от работы» способствует развитию целого ряда заболеваний: 13% работников в странах ЕС жалуются на головные боли, 17% — на мышечные боли, а 30% — на боли в спине. Отмечаются и другие заболевания, которые даже опасны для жизни.

На совещании экспертов в Таллинне были рассмотрены условия трудовой деятельности в европейских странах, способы

ВЫБОРЫ В УКРАИНЕ

Ющенко обвиняет власти в подготовке фальсификаций

Оппозиционный кандидат в президенты Украины Виктор Ющенко заявил, что власти готовятся фальсифицировать результаты выборов, намеченных на 31 октября.

Он также призвал своих сторонников прийти в избирательные комиссии после голосования, чтобы проконтролировать подсчет голосов. Виктор Ющенко, главным конкурентом которого считают премьер-министра Виктора Януковича, заявил, что избиратели должны вести себя «подчеркнуто дисциплинированно и законно». Он обратился с просьбой к сторонникам «принять участие во всех этапах выборов», то есть прийти на избирательные участки после голосования, затем — к территориальным избирательным комиссиям, а затем — к Центризбиркому.

По данным Ющенко, в день выборов в Киев и другие регионы Украины перебрасываются тысячи штакетов — представителей Донецкой области, где сильны позиции Януковича. «Министерство транспорта организует им транспортное обеспечение, несколько поездов, которые будут курсировать из Донецка в разные центры Украины», — цитирует слова Ющенко его официальный сайт. — Скорее всего им могут быть даны указания самые различные, в том числе и относительно саботажа».

Глава Центральной избирательной комиссии Украины Сергей Кивалов заявил украинским журналистам, что для обеспечения честности и прозрачности выборов на Украине созданы все условия. Президент Украины Леонид Кучма заявил, что оппозиция не должна прибегать к насилию во время выборов. Выступая на торжественном собрании, посвященном 60-летию освобождения Украины от немецко-фашистской оккупации, Кучма не упомянул имена оппозиционных лидеров. Однако наблюдатели сделали вывод, что он имел в виду именно Виктора Ющенко и его сторонников.

Тем временем главы дипломатических миссий стран Европейского Союза в Украине призвали украинские власти прекратить нарушения демократических норм в ходе предвыборной кампании. Нам грустно, что и сегодня прельстительная кампания вызывает серьезные опасения, которые отражаются во всех отчетах ОБСЕ, — сказано в заявлении представителей Евросоюза.

В течение избирательной кампании ЕС всегда призывает украинскую власть немедленно прекратить постоянные нарушения демократических норм и позволить народу Украины свободно сделать свой выбор. Мы еще раз повторяем этот призыв сегодня.

В последние дни против украинских властей все чаще звучат обвинения в создании препятствий для выступления оппозиции, насаждении цензуры и попытках ограничить работу независимых СМИ. Такие обвинения отвергает Ющенко, заявляя, что обеспечивает все демократические процедуры.

Би-Би-Си.

Где и как борются со СМИ, или В какой компании Беларусь?

«Репортеры без границ» опубликовали ежегодный рейтинг свободы слова в мире. Общий вывод: преследование журналистов и СМИ продолжается, происходит ужесточение цензуры.

Право журналистов защищать свои источники, без цензуры получать доступ к информации и информировать читателей, зрителей, слушателей принадлежит к основополагающим гражданским свободам. Однако часто власти так обходятся с этими принципами, словно никогда не слышали про Конвенцию ООН о правах человека.

Ежегодный рейтинг, составленный «Репортерами без границ», основывается на данных опросов, поступающих от семи наций партнерских организаций. По словам сотрудников Берлинского бюро организации Элизы Шефтер, в качестве респондентов выступают не только журналисты, но и юристы, ученые, правозащитники. В этом году им предстояло ответить на 52 вопроса, охватывающих многие аспекты положения дел в информационной сфере, прямого или косвенного вмешательства властей в деятельность СМИ, физического и морального преследования журналистов.

В тюрьму за честную работу. Последнее место в рейтинге, как и в прошлом году, заняла Северная Корея. Пресса в этой стране служит исключительно для воспитания правящего режима. Журналисты, допускающие ошибки, «идеологически переосвещаются» или отправляются в тюрьмы. Достаточно, к примеру, неправильно написать имя «вождя нации».

По числу журналистов за решеткой продолжают лидировать Куба и Китай. 26 сотрудников СМИ лишены свободы на сроки от 14 до 27 лет на Острове свобод.

Если в странах, принадлежащих к «старым» членам Евросоюза, свобода печати является привычным атрибутом демократического общества, то новичкам еще есть над чем поработать. Далеко от идеала и положение дел в странах, не входящих в ЕС, но намеренных вступить в Евросоюз. Так, Турция, несмотря на демократические реформы, занимает лишь 113-е место. Вызывает беспокойство у «Репортеров без границ» и ситуация со свободой СМИ в России (140), Беларуси (144), в Украине (139).

Кали забрали бабку, было не да жарта. Маці шмат правдала, бо карміла сям'ю з чатырох чалавек. Толькі стаўшы студэнтам, я асэсаву, якая шаленая нагрузка яна трывала, разрываючыся аж на тры часткі.

Бабуля, сестра Грына ды я атрымлівалі з часу вайны і да 1947 года так званыя ўтрыманскія прадуктовыя карткі, а маці — працоўную. На матчыну давалі 500 грамаў хлеба на дзень, на нашым — 300. Спажыванне жшло ў іншай прапарцы. Маці ды бабуля ўсё час казалі, што хлеба ім проста не хавалася. А для мяне гэта была найсмачнейшая ласунак.

Дзеля нас з сям'ёй маці проста неадзяляла, але ніколі не скардзілася на стому, ніводнага разу не спазнілася на працу. І толькі калі проста ўжо не магла ўзняцца з ложка, прасіла скардзіцца, у большыя дні выклікаў лекара.

А жыццё працягвалася. Я быў непасадкам, дацымна гуляў з хлопцамі ў няжытравыя аперашы. Іншая рэч — паліцыя. Сярод тых трапіліся сапраўдныя таленты. Яны атрымлівалі асалоду, калі патрапілі даць восьміхатоваму хлапцукі выспяка каваным ботам.

Я заўжыў любіў бабюлю, а за амаль што два месяцы матчынага знаёмства яна мне стала ачыст даражэйшай. Зіма 1942–1943 гадоў выдалася надта студзеннай, і мы з сястрой бавілі час пераважна на вялікай печы. Увечары да нас залізлі бабюля і каталікай, якая паталілася на шлюб з прываслаўным дзедам толькі праз касцёл. Яна пачала шішым захаваць мяне да вывучэння малітваў. Справа была пастанавлена на рынках тунт. За кожны вывучаны разлігны

Шмат разоў у маёй сям'і драматычнае і нават трагічнае пераплаталася з камічным. Майму суну, напрыклад, у няпоўныя восем звычайнымі дзіцячымі захадамі ўдалося на працягу час паралізаваць дзевяці аховы кіраванай лавох дзяржавы, а сям'я, так бы мовіць, уступіў у змаганне з татальтарнымі ладам яшчэ раней — у няпоўныя два гады.

А сталася гэта так. Уначы ў нашу хату ўварваліся энкведысты забіраць бабку. Праз шмат часу — у пачатку 90-х — я ўласнымі вачыма глянуў на «сакішню на волю», папсаную следнымі наркаматаўнутраных спраў.

Вось гэты тэкст. «Я... далей ідзе прэзідэнт раздзеленым наступу... далей — доўгі пералік прэзідэнтаў «ворагаў народа» з'яўляюцца, што літаратурны супрацьпакі газеты «Звязда» Шукічкі Станіслава Пітрэвіч з'яўляюцца актыўным уздольным кантралювальнай фанасістэйскай арганізацыі, выкарыт у Мінску. А таму пастанавіў: Шукічкі С.П. ... арыштаваць і ў кватэры забіць вобіць».

Унёсе дата — «1936 г., 14 лістапада».

Гэты дзень стаўся чорным для нашай сям'і. Бабка неўзабаве апынулася ў Сібіры, а мы сталі «сям'ёй ворага народа».

Бабка, як і большасць літаратурнага маладняку, наўна павярнуў у большавіцкі лозунгі. На пачатку 20-х гадоў мінулага стагоддзя ён падаўся ў Мінск. Тут з'явілася шмат сям'ёў — пераважна гэтых жа сялянскіх сям'ёў, што рушылі ў сталіцу, у культуры асяродак, па велі ды па літаратурнаму славу.

Пачатковыя спадарожнікі ва ўзнісклым рыфаванні сваіх ілюзій. Сярод іх быў і малады паэт Станіслаў Шукічкі.

Станіслаў ШУТКЕВІЧ

Мой лёс

1. Сын нацдэма

Шмат разоў у маёй сям'і драматычнае і нават трагічнае пераплаталася з камічным. Майму суну, напрыклад, у няпоўныя восем звычайнымі дзіцячымі захадамі ўдалося на працягу час паралізаваць дзевяці аховы кіраванай лавох дзяржавы, а сям'я, так бы мовіць, уступіў у змаганне з татальтарнымі ладам яшчэ раней — у няпоўныя два гады.

А сталася гэта так. Уначы ў нашу хату ўварваліся энкведысты забіраць бабку. Праз шмат часу — у пачатку 90-х — я ўласнымі вачыма глянуў на «сакішню на волю», папсаную следнымі наркаматаўнутраных спраў.

Вось гэты тэкст.

«Я... далей ідзе прэзідэнт раздзеленым наступу... далей — доўгі пералік прэзідэнтаў «ворагаў народа» з'яўляюцца, што літаратурны супрацьпакі газеты «Звязда» Шукічкі Станіслава Пітрэвіч з'яўляюцца актыўным уздольным кантралювальнай фанасістэйскай арганізацыі, выкарыт у Мінску. А таму пастанавіў: Шукічкі С.П. ... арыштаваць і ў кватэры забіць вобіць».

Унёсе дата — «1936 г., 14 лістапада».

Гэты дзень стаўся чорным для нашай сям'і. Бабка неўзабаве апынулася ў Сібіры, а мы сталі «сям'ёй ворага народа».

Бабка, як і большасць літаратурнага маладняку, наўна павярнуў у большавіцкі лозунгі. На пачатку 20-х гадоў мінулага стагоддзя ён падаўся ў Мінск. Тут з'явілася шмат сям'ёў — пераважна гэтых жа сялянскіх сям'ёў, што рушылі ў сталіцу, у культуры асяродак, па велі ды па літаратурнаму славу.

Пачатковыя спадарожнікі ва ўзнісклым рыфаванні сваіх ілюзій. Сярод іх быў і малады паэт Станіслаў Шукічкі.

Скажыце, як снежык, Радыся я сваю, І штурнуў у усмешку Сённяшыму дню.

Радыся мая зноўці Словам маладым, Ад сялянскіх голяў, Ад сялянскіх ній. Ад дуброў шуміліць, Ад яскравых тат, Дзе жылі іныя Крончы новы лад.

Неўзабаве гэты новы лад пачаў багатысяна трышчыць не толькі наўня ілюзіі, але і чалавечыя левы.

Перакаванні — рэч назава ўпарты. Мой бабка албаву ў звыклёны дзень, лоздзё аж кізэла, і ніхто не думаў, што на Мінск ужо лаяліся самацёты з крыжамі.

22 чэрвеня 1941 года бабюля павяла мяне ў парк Горкага. Быў сонечны дзень, лоздзё аж кізэла, і ніхто не думаў, што на Мінск ужо лаяліся самацёты з крыжамі.

Праз некалькі дзён горад гарэў. Мы — маці, сестра, бабюля Францішка ды я — рушылі ў эвакуацыю. Бабуля паталіла яшчэ і казу. А парсючка забрала з сабою не было к. І бабюля расчарыла ў халецкую дзверы, каб выратавацца, калі раптам будыніна загараўся.

Далека ад Мінска мы не адшлі. Каля Барысавыя намыкі дасяглі пераправы шлах на ўсход. Вярнуліся — як выспівалася, аж на тры гады акупавалі. Хата, дарэчы, цудам не згарэла: вогненны вал спыніўся за чатыры дамы ад нашага, бо велер змяніў кірунак. Была і нечаканая радасць: па зразумелым адной бабюлі віску ашукала яна і свайго парсючка, забярэга ў суседскім хтэве.

Палчас акупавалі, калі адбылася нейкая дыверсія, фашысты ладзілі аблавы. Капалі ўсё, хто трапіў пад руку, і зазвычэй публічна расстралявалі гэтых зусім не внаватых людзей. У 1942 годзе, калі выбухнула міна ў трамвайным вагоне, дзевяці немцаў, схопілі і маці. І хатя да выбуху ніхто не пацярпеў, мы баяліся, што маці расстраляюць, бо фашысты часцей за ўсё менавіта так абыходзіліся з заложнікамі.

На шчасце, горшага не адбылося. Але маці апынулася ў канцэнтрацыйным лагэры, што месцілася ў самым Мінску на вуліцы Шырокай. Атуль была прамая дарога ў лагер смерці Трасянен. Бабуля дастала з кувэрка самае дарагое — дзяду гадзінік, атрыманы яшчэ за царскім часам за прадукцыйнае аварыі на чыгуны. І абмяняла гэты фамільны скарб на кавалек сады ды два ядры бульбы. З гэтага прадуктовага запісу яна стала пачы драпікай, якая залавіла мяне найсмачнейшым на свеце.

Чыгунок з гаражымі драпікамі я захутаў у старую ватую ды бег на вуліцу Шырокую. Там чакаў, калі калону знявольных ланіаць на працу. Туды быў шмат перадаць маці скарт ды забірць, так бы мовіць, тару.

Канварты — а былі гэта немцы-абознікі — зазвычэй не пераходзілі маёй няжытравы аперашы. Іншая рэч — паліцыя. Сярод тых трапіліся сапраўдныя таленты. Яны атрымлівалі асалоду, калі патрапілі даць восьміхатоваму хлапцукі выспяка каваным ботам.

Я заўжыў любіў бабюлю, а за амаль што два месяцы матчынага знаёмства яна мне стала ачыст даражэйшай. Зіма 1942–1943 гадоў выдалася надта студзеннай, і мы з сястрой бавілі час пераважна на вялікай печы. Увечары да нас залізлі бабюля і каталікай, якая паталілася на шлюб з прываслаўным дзедам толькі праз касцёл. Яна пачала шішым захаваць мяне да вывучэння малітваў. Справа была пастанавлена на рынках тунт. За кожны вывучаны разлігны

Шмат разоў у маёй сям'і драматычнае і нават трагічнае пераплаталася з камічным. Майму суну, напрыклад, у няпоўныя восем звычайнымі дзіцячымі захадамі ўдалося на працягу час паралізаваць дзевяці аховы кіраванай лавох дзяржавы, а сям'я, так бы мовіць, уступіў у змаганне з татальтарнымі ладам яшчэ раней — у няпоўныя два гады.

А сталася гэта так. Уначы ў нашу хату ўварваліся энкведысты забіраць бабку. Праз шмат часу — у пачатку 90-х — я ўласнымі вачыма глянуў на «сакішню на волю», папсаную следнымі наркаматаўнутраных спраў.

Вось гэты тэкст. «Я... далей ідзе прэзідэнт раздзеленым наступу... далей — доўгі пералік прэзідэнтаў «ворагаў народа» з'яўляюцца, што літаратурны супрацьпакі газеты «Звязда» Шукічкі Станіслава Пітрэвіч з'яўляюцца актыўным уздольным кантралювальнай фанасістэйскай арганізацыі, выкарыт у Мінску. А таму пастанавіў: Шукічкі С.П. ... арыштаваць і ў кватэры забіць вобіць».

Унёсе дата — «1936 г., 14 лістапада».

Гэты дзень стаўся чорным для нашай сям'і. Бабка неўзабаве апынулася ў Сібіры, а мы сталі «сям'ёй ворага народа».

Бабка, як і большасць літаратурнага маладняку, наўна павярнуў у большавіцкі лозунгі. На пачатку 20-х гадоў мінулага стагоддзя ён падаўся ў Мінск. Тут з'явілася шмат сям'ёў — пераважна гэтых жа сялянскіх сям'ёў, што рушылі ў сталіцу, у культуры асяродак, па велі ды па літаратурнаму славу.

Пачатковыя спадарожнікі ва ўзнісклым рыфаванні сваіх ілюзій. Сярод іх быў і малады паэт Станіслаў Шукічкі.

Скажыце, як снежык, Радыся я сваю, І штурнуў у усмешку Сённяшыму дню.

тэкст, а яны былі польскамоўныя, выдалася пачаць капец. За іх у сталойцы радыёзавода побач з домам можна было пачаствацца шыкнай, як мне талды здавалася, вельмі смачнай кіслё. Так пачуў прывітанне і і да польскай мовы, якую больш-менш прыстойна асвой падчас знаходжання ў якасці візіт-прэсера ў Ягелонскім універсітэце ў Кракаве ў 1974 годзе.

А талды ў 1939–1940-м я мог ужо сам скалаць беларускамоўныя лісты бабюлі ў Сібір. Шлях у іх быў, вельмі доўгі ды няпросты. Цэнзура пільна сачыла, каб і ў маіх крамзлах ніякай крамылы не было. І бабка распаўя пра гэта вершам:

У таежну глуш ты прыслаў мне пісьмо, Яно доўга шукала мяне і баўкала, На ім надпісавы шмат, І пачаткам каляма, І канверцік чужой рука разарвала.

22 чэрвеня 1941 года бабюля павяла мяне ў парк Горкага. Быў сонечны дзень, лоздзё аж кізэла, і ніхто не думаў, што на Мінск ужо лаяліся самацёты з крыжамі.

Праз некалькі дзён горад гарэў. Мы — маці, сестра, бабюля Францішка ды я — рушылі ў эвакуацыю. Бабуля паталіла яшчэ і казу. А парсючка забрала з сабою не было к. І бабюля расчарыла ў халецкую дзверы, каб выратавацца, калі раптам будыніна загараўся.

Далека ад Мінска мы не адшлі. Каля Барысавыя намыкі дасяглі пераправы шлах на ўсход. Вярнуліся — як выспівалася, аж на тры гады акупавалі. Хата, дарэчы, цудам не згарэла: вогненны вал спыніўся за чатыры дамы ад нашага, бо велер змяніў кірунак. Была і нечаканая радасць: па зразумелым адной бабюлі віску ашукала яна і свайго парсючка, забярэга ў суседскім хтэве.

Палчас акупавалі, калі адбылася нейкая дыверсія, фашысты ладзілі аблавы. Капалі ўсё, хто трапіў пад руку, і зазвычэй публічна расстралявалі гэтых зусім не внаватых людзей. У 1942 годзе, калі выбухнула міна ў трамвайным вагоне, дзевяці немцаў, схопілі і маці. І хатя да выбуху ніхто не пацярпеў, мы баяліся, што маці расстраляюць, бо фашысты часцей за ўсё менавіта так абыходзіліся з заложнікамі.

На шчасце, горшага не адбылося. Але маці апынулася ў канцэнтрацыйным лагэры, што месцілася ў самым Мінску на вуліцы Шырокай. Атуль была прамая дарога ў лагер смерці Трасянен. Бабуля дастала з кувэрка самае дарагое — дзяду гадзінік, атрыманы яшчэ за царскім часам за прадукцыйнае аварыі на чыгуны. І абмяняла гэты фамільны скарб на кавалек сады ды два ядры бульбы. З гэтага прадуктовага запісу яна стала пачы драпікай, якая залавіла мяне найсмачнейшым на свеце.

Чыгунок з гаражымі драпікамі я захутаў у старую ватую ды бег на вуліцу Шырокую. Там чакаў, калі калону знявольных ланіаць на працу. Туды быў шмат перадаць маці скарт ды забірць, так бы мовіць, тару.

Канварты

